

Szentháromság ünnepe után 6. vasárnap

► Ézs 43,1–7

Szabadon cselekedve

A vasárnap jellege

A Szentháromság ünnepe utáni vasárnapok Isten hívását tolmácsolják felénk. A 6–9. vasárnapok arról szólnak, hogy Isten sötétségből a világosságra hív bennünket. A 6. vasárnap a keresztség ajándékára is nagy hangsúlyt fektet. Az igazi világosságot úgy érhetjük el, ha mi magunk a világosság gyermekeként, a keresztségben kapott ajándékot nap mint nap megélve adunk hálát az életünkért. Ha keresztes is van ezen a vasárnapon, akkor mind a keresztes, mind a szószéki igehirdetésben érdemes ezt megemlíteni. Illetve, ha nincs is keresztes, akár fizikailag is meg lehet jeleníteni a vizet és Isten igéjét ezzel kapcsolatban. Emlékkeresztség és áldás is jó példa lehet erre. Esetleg „házi feladatként” megemlíteni, hogy mindenki emlékezzen vissza a saját keresztes igéjére, keresse meg az emléklapját, ezzel is tovább mélyítve az istentiszteleti élményt a hétköznapiakban.

Amit a textusról tudni kell

Kijelölt igeszakaszunk a deuteró-ézsaiási csokorhoz tartozik, keletkezését a babiloni fogság idejé-

re és/vagy utánra datálják. A kijelölt szakasz lazán kapcsolódik az eddigi gondolati egységhez, amely leírja a nép engedetlenségét. Az engedetlenségre kemény büntetés a válasz, amelyet nem lehet kivédeni. Egyedül Isten az, aki mégis meg tudja másítani az akaratát, aki mégis kegyelmet tud adni a tőle elfordult nemzetnek. Ennek a kegyelemnek a kibontakozását és drámáját olvashatjuk igénkben. Begrich 1963-as tanulmányában (lásd PETHŐ 2002, 30. o.) ezt a szakaszt (más ézsaiási szakaszokkal együtt) üdvösségorákulumi szövegnek nevezi. Az előbb említett drámai belépést csak fokozza az 1. vers, ahol nagyon konkrétan kimondja, hogy most az Isten beszél. Már a teremtés óta tudjuk, hogy Isten szava létre tud hozni életet, meg tud változtatni, meg tud áldani. Ezzel találkozunk most is.

Az egész kijelölt szakaszra jellemző a megerősítés, bátorítás, kiemelés gondolatköre. Olyan fogalmakkal találkozunk, melyek mindegyike megérdemelne egy külön tanulmányt: teremtés, formálás, megváltás, néven szólítás. Az igehirdetésben akár egyet is ki lehet emelni, és körüljárva még személyesebbé tudjuk tenni a hallgatószámára. De mindegyiket is érinthetjük, még

jobban nyomatékosítva Isten mindenre és mindenkire kiterjedő hatalmát. Erről beszél a 3–7. vers, amelyben ígéreteket és az ígéret betartásának pontos tervét is olvashatjuk. Ez is bizonyítja a nép számára, hogy Isten szava nem csak üres beszéd, hanem valóban megteremti a lehetőséget is. A szabadulás, a hozzá való megtérés lehetőségét. A 7. vers nem csupán lezárása ennek a gondolati egységnek, de ez az a pont, ahol az ige mondani-valója kicsúcsosodik. „Mindenkire, akit nevémmel neveznek” – ez a nyelvtani forma (nifal part.) a lehető legmegtisztelőbb kifejezés, amelyet teremtmény kaphat, amely egyben méltósággal és felelősséggel is jár. Végül az író a lezárásban kinyitja az ige fókuszát, és már nemcsak a kiválasztottakról beszél, hanem mindenkihez szól, akit Isten formált és alkotott. Ennek a képnek az erősítése biztatás lehet a kívülállók és a keresők számára is.

A perikópa megértése

Könnyű az ilyen ismert igékkel, főleg az első vers második részével abba a csapdába beleesni, hogy megmaradunk az „igés kártya” szintjén. Hiszen a hallgatóság közül nagyon sokan kapták már ezt az ígét igés kártyán, áldásként és jókívánságként. Nagymamák és dédmamák előszeretettel kérik ezt unokájuk keresztelőjére. (Az előző szolgálati helyemen számtalanszor prédikáltam erről a szakaszról.) Viszont igehirdetőként bele kell helyezkednünk a nagy egészbe, és még ha valamelyik fentebb említett témát is szeretnénk körüljárni, azt is a kereszt felől kell megtennünk.

Igehirdetési vázlat

Félelem nélkül

Mennyi mindenre képesek volnánk, ha nem ismernénk a félelem érzését! Nem zavarna bennünket sem magasság, sem mélység. Nem éreznénk az erőnk, gyorsaságunk, kitartásunk végeességét,

bármivel és bárkivel szembemennénk. Nem zavarna a kihívás, a megmérettetés. Nem lenne korlát, határ, erő, amely megállíthatna. Nem szabnánk határt az álmainknak, vágyainknak. Elérnénk mindent, amit el lehet érni. De vajon tényleg a féltelenség az, amire szükségünk van? Ha nincs, ami, aki megállítana, akkor mi vagy ki tart vissza, ha fejjel megyünk a falnak? Ha bántanánk önmagunkat? Ha nincs félelem, ki vagy mi állítana meg, ha a másikat bántanám, ha átgázolnék rajta, mert a féltelenségemet gátolja?

Megváltva

Mai igénk nem erről beszél. Ne félj, mert megváltottalak, ne félj, mert veled vagyok! Csupa olyan ígéret, amely a kapcsolatra hív. Kapcsolatra önmagunkkal, a másik emberrel, kapcsolatra teremtő Istenünkkel. A kapcsolatban pedig nem azért nem fél az ember, mert nem ismeri az érzést, hanem mert tudja, hogy egyetlen érzéssel, a félelem érzésével sem kell egyedül megküzdenie.

Közösségben

Mindenkit, akit nevémmel neveznek, akit formáltam, akit alkottam. Olyan egyetemes, mindenkit egybefoglaló népről beszél az Isten igéje, ahol egyszerűen nem lehet kívülállónak lenni. Nem azért, mert mindenkinek csatlakoznia kell, hanem mert ennek a közösségnek tényleg mindenki tagja lehet. Nincs szegény és gazdag, férfi és nő, csak a meghívás, csak az elhívás van. Olyan hívás ez, amely mindannyiunkhoz szól, és amely mindannyiunk életének örök hívása. Vannak, akik előbb meghallják, vannak, akik süketnek tettetik magukat, de teremtettségükből adódóan bennük is sajnó van annak a közösségnek a hiánya.

Felelősséggel

Közösséghez tartozni azonban felelősséggel jár. Teremtettségünket, istenképűségünket nem tudjuk levetkőzni és felölteni, alkalmazkodva a helyhez és az alkalomhoz. Megszólított isten-gyermek vagyok a családban, munkahelyen,

boltban, meccsen, háziuliban is. De ez nem fenyegetés, hanem éppen áldás és biztatás. Nincs az életemben olyan hely, ahol egyedül kellene megbirkóznom a nehéz gondolataimmal, küzdelmeimmel. És ami a legfontosabb, sehol sem kell álarcot viselnem. Istenképűségem meglát-szódhat rajtam. Viszont az én felelősségem, hogy ez meg is látszódjon. Mert az elhívás felelősséggel jár. *„Nem rejtethető el a hegyen épült város.”* (Mt 5,14–16)

Szabadon

Add ide! Ne tartsd fogva! – mondja az ige. Ez is még jobban megerősíti, hogy nem kell félnünk. Viszont Isten soha nem áll meg a szavak szintjén. Éppen ezért küldte el egyszülött Fiát, Jézus Krisztust ebbe a világba. Ő megmutatta a cselekvő szeretet erejét, amely kiűzi a félelmet. Félelmet az élettől és félelmet a haláltól. Mind a kettő ugyanolyan fontos. Mert nagyon sokan félelemben élnek a mindennapjaikat. Külső körülmények és belső bűnultságok miatt egyaránt. És sokan félnek az eljövendőtől is. A betegségekétől, saját és szereteteik halálától. De Jézus élete, halála, feltámadása minden megkötöttséget, minden testi és lelki csomót felold.

Cselekedve

Nagyon sok ige szerepel kijelölt szakaszunkban. Számomra ez azt szimbolizálja, hogy Isten cselekvő és aktív Isten. Nem hagyja magára az embert. Utánamegy, keresi, kutatja. Nem hagyja félelemben, szenvedésben, hanem eljön érte, és megszabadítja nehézségei súlyától. Felszabadítja az életre. Arra az életre, amelyre a teremtettségünkben elhívott bennünket, amely jó és félelmek nélküli. Amely nemcsak vár, hanem ő maga is tesz. Tesz a másik emberért, a testvérért, a felebarátért, és tesz önmagáért is, hogy a legfőbb parancsolat az ő életében is valósággá legyen. *„Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Szeresd felebarátodat, mint magadat.”* (Mt 22,36–40)

További javaslatok az istentisztelethez

Lekcióként Jézus megkeresztelésének történetét is választhatjuk (Mk 1,9–11; Jn 1,19–34) vagy a látható bizonyágtételre fókuszálva Mt 5,14–16-ot. A szeretet erejét hangsúlyozva 1Jn 4,7–21-et is felolvashatjuk.

Énekek

ZÉ 5 (Ne félj, mert megváltottalak)

Gável testvérek: Menedékem az Isten

EÉ 388 (Lelki próbáimban, Jézus, légy velem)

Illusztrációk

GONDOLATOK

„Szív = az ember belső szellemi műhelye, ahonnan a gondolatok elindulnak, ahol az érzések megfogannak, ahol az akarat döntései születnek. A Biblia szóhasználatában az egész ember a szív. Amilyen a szíve, olyan az ember.”¹

Pálhegyi Ferenc (1935–2016) gyógypedagógus

Amikor Luther Márton nagy lelki megpróbáltatásokat élt át, kétségbeejtő kísértésekkel viaskodott, és élete felől is bizonytalanságban volt, akkor egy krétával, mintegy önmaga számára emlékeztetőül az asztal lapjára írta: „Meg vagyok keresztelve.” Ezzel arról tett tanúságot, hogy tudja: Isten szereti őt, és nem hagyja elveszni. Tőle még a szenvedés, sőt a halál sem választhat el többé.²

TÖRTÉNET

Akár említés szintjén, akár felolvasásra is ajánlom Kaisa HAPPONEN (2024) mesekönyvéből a *Jávorszarvas* című mesét. Mur, a medve az erdő szélén találkozik a jávorszarvassal, aki mindig ott áll, már a lába is fáj. A jávorszarvas Mur kérdésére elme-

¹ <https://palhegyiferenc.wordpress.com/2012/07/16/sziv-ertekrend-centruma/>.

² *Evangelikus egyszeregy mindenkinek.* <https://www.egyszeregy.hu/h-6-8.htm>.

séli, hogy szeretne átjutni az erdő túloldalára, de ahhoz a tisztáson át kellene mennie, és akkor mindenki látná, és ettől nagyon fél. A medve elmondja neki, hogy átjutni csak a tisztáson keresztül tud; tegyen egy lépést, aztán még egyet, és sikerülni fog. Végül a szarvas az éj leple alatt átmegy a túloldalra. Senki sem tudja, hogy ott mit talált, mert nem tért vissza a régi erdejébe, de néha a déli napfényben táncol a tisztás közepén.

Felhasznált irodalom

- GÖRGEY Etelka 2006. Minden egész eltört...? Deutero-Ézsaiás magyarázattörténetének állása a XX–XXI. század fordulóján. *Studia Biblica Athanasiana*, 9. sz. 5–19. o. Web: https://epa.oszk.hu/03800/03811/00009/pdf/EPA03811_studia_biblica_athanasiana_2006_09_005-019.pdf.
- HAPPONEN, Kaisa 2024. *Mur és az esti erdő*. Ill. Anne Vasko. Ford. Patat Bence. Luther Kiadó, Budapest. A félelem általános pszichológiája. *Tudástár*. <https://www.aktiv-analizis.hu/tudastar-a-felelem-altalanos-pszichologiaja/>.
- PETHŐ Attila 2002. Szentháromság ünnepe után 6. vasárnap. *Ézs* 43,1–7. In: Hausmann Jutta (szerk.): *Ószövetség a szószéken. Az egyházi esztendő ószövetségi alapigéinek igehirdetési előkészítői (II.)*. Evangélikus Sajtóosztály, Budapest. 30–33. o.
- SOLYMÁR Péter Tamás 2007. Szentháromság ünnepe után 6. vasárnap. *Ézs* 43,1–7. *Lelkipásztor*, 82. évf. 7. sz. 270–271. o.
- SZTANKÓ Gyöngyi 2002. Szentháromság ünnepe után 6. vasárnap. *Ézs* 43,1–7. *Lelkipásztor*, 77. évf. 6. sz. 239–240. o.

■ KÁRNYÁ CZKI ESZTER